

**OT - Optima
Telekom d.d.
Konsolidirano
izvješće Grupe
za prvih devet
mjeseci 2016.
godine**

20
16

Optima
TELEKOM

I. Poslovni i financijski pregled	6
1 Uvod	7
2 Izjava predsjednika Uprave	8
3 Pregled tržišta	9
4 Gospodarsko okruženje	9
5 Regulatorno okruženje	10
6 Poslovni pokazatelji i segmenti	11
a Segment rezidencijalne prodaje	11
b Segment poslovne prodaje	12
c Razvoj infrastrukture, optičke mreže i internih servisa	13
7 Financijski rezultati Grupe	15
a Konsolidirani prihodi	16
b Dobit prije kamata, oporezivanja i amortizacije – EBITDA	16
c Neto dobit/(gubitak)	16
d Kapitalna ulaganja u 2016. godini	17
e Upravljanje rizicima	17
II. Financijska izvješća grupe	18
1 Račun dobiti i gubitka	19
2 Bilanca stanja	20
3 Novčani tijek	21
III. Izjava osoba odgovornih za sastavljanje izvještaja	22

Korporativno upravljanje i osnovni podaci

NADZORNI ODBOR

Siniša Đuranović — PREDSJEDNIK
Ariana Bazala-Mišetić — ZAMJENICA PREDSJEDNIKA
Marina Brajković — ČLANICA
Jasenka Anica Kreković — ČLANICA
Marko Makek — ČLAN
Ana Hanžeković — ČLANICA
Rozana Grgorinić — ČLANICA
Maša Serdinšek — ČLANICA
Ivica Hunjek — ČLAN, PREDSTAVNIK RADNIKA

UPRAVA DRUŠTVA

Zoran Kežman — PREDSJEDNIK
Irena Domjanović — ČLANICA
Mirela Šešerko — ČLANICA
Tomislav Tadić — ČLAN

IBAN

HR3023600001101848050
Zagrebačka banka d.d. Zagreb
Trgovački sud u Zagrebu

OIB

36004425025

MBS

040035070

MB

0820431

TEMELJNI KAPITAL

635.568.080,00 HRK

BROJ DIONICA

63.556.808, svaka nominalnog iznosa
od 10,00 HRK

Optima Telekom članice Grupe i regionalni centri

Središnjica — uprava društva

OT-Optima Telekom d.d.
Bani 75a, Buzin
10 000 Zagreb, Hrvatska
TEL +385 1 54 92 699
FAX +385 1 54 92 019

Članice Optima telekom Grupe:
— Optima direct d.o.o,
Trg Josipa Broza Tita 1, 52460 Buje
— OT-Optima Telekom d.o.o, Ulica 15. maja
21, 6 000 Koper, Republika Slovenija
— Optima telekom za upravljanje
nekretninama i savjetovanje d.o.o., Bani
75a, 10 000 Zagreb

Regija zapad

OT-Optima Telekom d.d.
Andrije Kačića Miošića 13
51 000 Rijeka, Hrvatska
TEL +385 51 492 799
FAX +385 51 492 709
OT Centar
TEL +385 51 554 651

Regija istok

OT-Optima Telekom d.d.
Vinkovačka 2
31 000 Osijek, Hrvatska
TEL +385 31 492 999
FAX +385 31 210 459

Regija sjever

OT-Optima Telekom d.d.
Bani 75a, Buzin
10 000 Zagreb, Hrvatska
TEL +385 1 54 92 301
FAX +385 1 54 92 309

Regija jug

OT-Optima Telekom d.d.
Vinkovačka ulica 19
21 000 Split, Hrvatska
TEL +385 21 492 899
FAX +385 21 492 829

OT Centar

7. domobranske pukovnije 1/3, Zadar
TEL +385 23 492 860
Ivana Matijaševića 14, Dubrovnik
TEL +385 20 220 640

I.

Poslovni i financijski pregled

Uvod

I.1

Društvo je u promatranom kvartalnom razdoblju nastavilo sa uspješnim poslovanjem, a predmetno se ogleda i kroz činjenicu sklapanja Ugovora o pripajanju zaključenog sa operatorom elektroničkih komunikacija H1 TELEKOM d.d., Split, Dračevac 2/d, OIB: 88551335012 od dana 29. srpnja 2016. godine.

Temeljem citiranog Ugovora, H1 kao pripojeno društvo, po ishodu odobrenja i suglasnosti, bit će pripojeno Optimi kao društvu preuzimatelju, prijenosom cjelokupne imovine i svih prava i obveza H1, bez provođenja postupka likvidacije pripojenog društva. Kao naknadu za prenesenu cjelokupnu imovinu i sva prava i obveze H1, Optima će biti u obvezi dioničarima H1 prenijeti dionice Optime u odgovarajućem omjeru, a učinak pripajanja trebao bi nastupiti 1. siječnja 2017. godine po ishodu svih potrebnih odobrenja i suglasnosti. Svrha pripajanja je ostvarenje pozitivnih sinergija na relaciji društava te povećanje vrijednosti Optime za svoje postojeće dioničare i nove dioničare (bivše dioničare H1). Društvo ocjenjuje da je poslovno, organizacijsko, pravno i financijsko povezivanje u obostranom interesu, i Optime i H1, obzirom će se provođenjem pripajanja i ostvarenjem predviđenih sinergija povećati poslovne efikasnosti te smanjiti troškovi, a što će nedvoj-

beno rezultirati porastom vrijednosti Optime kao trećeg respektabilnog operatora na tržištu fiksne telefonije.

Slijedom navedenog, a temeljem odredbi Zakona o zaštiti tržišnog natjecanja, Optima je dana 29. srpnja 2016. godine Agenciji za zaštitu tržišnog natjecanja (AZTN) podnijela Prijavu o namjeri koncentracije, koji postupak je u tijeku.

U promatranom kvartalnom razdoblju, promjena u upravljačkim tijelima Društva nije bilo.

Društvo i nadalje, kao i u proteklom dvogodišnjem razdoblju, uredno izvršava sve dospjele obveze preuzete Nagodbom zaključenom u predstečajnom postupku pred Trgovačkim sudom u Zagrebu od dana 30. travnja 2016. godine, poslovni broj Stpn-354/13, te o navedenim radnjama izvješćuje javnost sukladno Zakonu o financijskom poslovanju i predstečajnoj nagodbi putem Internet stranice FINA-e, www.fina.hr.

Osim putem internet stranice Fina-e u svezi pitanja vezanih uz provedbu predstečajne Nagodbe, Društvo pravovremeno i transparentno izvještava javnost o izvršenim obvezama u skladu s propisima iz područja tržišta kapitala.

I.2

Izjava predsjednika Uprave

Svojim proaktivnim poslovanjem te usmjerenošću na korisnike i pružanje kvalitetnih i sadržajno bogatih usluga kontinuirano ostvarujemo dobar poslovni rezultat. Završetkom trećeg kvartala posebno smo zadovoljni daljnjim rastom prihoda. Preokretanje trenda u kretanjima prihoda bio je vrlo izazovan zadatak te smo stoga ponosni što smo opći pad prihoda od javne govorne usluge uspjeli kompenzirati značajnim rastom prihoda od interneta, multimedije i podatkovnih usluga, što već treći kvartal zaredom predstavlja kontinuitet.

Planovi za naredno razdoblje usmjereni su nam na daljnji razvoj infrastrukture koja omogućava velike Internet brzine te, posebno za poslovni segment, širenje na tržištu ICT-a, a sve u cilju daljnjeg jačanja Optimine pozicije na tržištu.

Zoran Kežman,
Predsjednik Uprave

Pregled tržišta

I.3

Tržište nepokretne telefonije

Tržište nepokretne telefonije i dalje bilježi negativne pomake. Ukupan odlazni promet (u minutama) svih operatora nepokretne javne komunikacijske mreže u drugom kvartalu 2016. godine je u odnosu na prethodni kvartal manji za 3,8%. Unatoč padu prometa, u ovom razdoblju su se prihodi stabilizirali te bilježe rast od 1,8 %, za razliku od godišnje razine gdje smanjenje prometa ima za posljedicu pad prihoda.

Ukupan odlazni promet (u minutama) svih operatora nepokretne javne komunikacijske mreže je za 4,1% niži u drugom kvartalu 2016. godine u odnosu na razinu prometa u drugom kvartalu 2015.

U tom razdoblju, prihod je pao za značajnih 10,7%.

Negativni trend na tržištu nepokretne telefonije prisutan je već dulje vrijeme te se predviđa da će se nastaviti i u budućnosti.

Tržište širokopojasnog pristupa

U drugom kvartalu 2016. nastavlja se trend rasta korištenja usluga širokopojasnog pristupa internetu putem nepokretnih mreža. U odnosu na prvi kvartal 2016. broj priključaka širokopojasnog pristupa putem nepokretnih mreža u drugom kvartalu 2016. povećao se za 1,4%, dok su prihodi zabilježili rast od 4,8%.

U odnosu na drugi kvartal prethodne godine, broj priključaka širokopojasnog pristupa putem nepokretnih mreža u drugom kvartalu 2016. bilježi povećanje od 4,6%. Prihodi su istodobno rasli za 3,9 %.

Trend rasta korištenja širokopojasnog interneta u Hrvatskog trebao bi se nastaviti i u budućnosti. Prema izvještaju Europske Komisije - DESI (Indeks gospodarske i društvene digitalizacije iz 2015), Hrvatska zaostaje u području služenja internetom. Samo 66% Hrvata redovito se služi Internetom, dok je prosjek EU 76%. Brzu vezu ima svega 2,8% fiksnih internetskih pretplatnika, a taj parametar u EU je 30%.

Tržište IPTV-a

Tržište televizije utemeljene na internetskom protokolu (IPTV) bilježi minimalni rast. U odnosu na prvi kvartal ove godine, ukupan broj priključaka u drugom kvartalu 2016. veći je za 0,8%.

Kada se ukupan broj priključaka usporedi na razini drugog kvartala 2015. i drugog kvartala 2016, on pokazuje slično povećanje i to za 0,9%.

Ukupan broj priključaka IPTV-a na Hrvatskom tržištu već neko vrijeme pokazuje slične vrijednosti što ukazuje na stabilizaciju IPTV tržišta na ovom parametru.

Gospodarsko okruženje

I.4

U prvom kvartalu ove godine, bruto domaći proizvod ostvario je relativno visoki rast od 2,7%, s obzirom na očekivanja. Najveći utjecaj na ostvareni rast u prvom kvartalu i dalje je imao robni izvoz čija je stopa rasta iznosila 9,4%, a znatan rast od 4,6% zabilježen je i kod izvoza usluga. Osim toga, u prva tri mjeseca ove godine zabilježen je i znatan rast osobne potrošnje, kategorije koja ima najveći udio u strukturi ukupne potražnje. Nakon blagog oporavka u prošloj godini od 1,2%, realna vri-

jednost osobne potrošnje povećana je u prvom ovogodišnjem kvartalu i to za 3,1%. Lagano raste i državna potrošnja, a bilježi se i lagani oporavak investicija u fiksni kapital.

U svibnju su potrošačke cijene bile niže za 1,8% nego prije godinu dana, što je rekord njihovoga godišnjeg pada. Time se nastavlja trend negativne godišnje promjene cijena koji traje već jedanaest mjeseci, s time da rast cijena veći od 0,1% nije zabilježen od kraja 2014. godine.

Kretanje zaposlenosti nosi pozitivne i optimistične naznake, ali dinamika pozitivnih promjena je prespora, osobito kada se uzme u obzir niska baza (šestogodišnji kontinuirani pad) te kada se stanje zaposlenosti u Hrvatskoj stavi u kontekst prosjeka EU (Hrvatska ima drugu najmanju stopu zaposlenosti od svih članica EU). Iako je trenutno broj registriranih nezaposlenih ispod razina iz prošle godine, a broj zaposlenih pokazuje znakove stabilizacije i laganog rasta, stanje aktivnog stanovništva i dalje se kreće oštrim padajućim trendom (na godišnjoj razini je manje za 53,3 tisuće) jer ostaje pod pritiskom nepovoljnih demografskih kretanja i ekonomske emigracije (prema podacima HZZ-a u prvih pet mjeseci je u inozemstvo otišlo raditi 2 475 osoba), te problema koji su složene i dugoročne prirode. Pri padu potrošačkih cijena realan rast plaća bio je znatno viši pa je bruto plaća realno porasla za 2,6%, a neto plaća za 2,4%. Dinamika bržeg rasta bruto plaće od neto plaće viša je u svim ovogodišnjim mjesecima, što je poveza-

no s prestankom utjecaja promjena u porezu na dohodak, koje su prošle godine djelovale na snažan rast neto plaće.

Nakon izraženije aprecijacije kune tijekom ožujka, njena se vrijednost tijekom narednih mjeseci održala na visokim razinama. Točnije, svibanj je započeo tečajem od 7,48 kuna za jedan euro te uz manje oscilacije završio s tečajem od 7,49 kuna za EUR.

Kra—jem svibnja evidentirano je bilo 32,8 tisuća blo—kiranih poslovnih subjekata s nešto više od 19,4 milijarde kuna duga, a što je u odnosu na prošlu godinu, manje za 15,2 tisuće blokiranih, a vrijednost neizvršenih osnova za 8,7 milijardi kuna. Time je nastavljen njihov opadajući trend koji traje još od uvođenja Zakona o financijskom poslovanju i predstečajnoj nagodbi krajem 2012. godine, sada nešto ubrzan u uvjetima primjene novog Stečajnog zakona koji je stupio na snagu u rujnu prošle godine.

I.5

Regulatorno okruženje

U ovom izvještajnom razdoblju Hrvatska regulatorna agencija za mrežne djelatnosti (dalje u tekstu: HAKOM) donijela je konačne odluke u svim postupcima izmjene mjesečnih naknada za veleprodajne usluge HT-a, čije veleprodajne usluge Društvo koristi u svrhu pružanja maloprodajnih usluga svojim krajnjim korisnicima.

Na temelju ažuriranog troškovnog modela, a nakon izračuna mjesečne naknade za uslugu izdvojenog pristupa lokalnoj petlji, HAKOM je izračunao nove cijene mjesečnih naknada za uslugu veleprodajnog širokopojsnog pristupa te uslugu veleprodajnog visokokvalitetnog pristupa, kao i nove cijene za usluge međupovezivanja u javnoj nepokretnoj komunikacijskoj mreži. Na temelju metode „maloprodajna cijena minus“ HAKOM je ujedno završio i postupak izmjene cijene usluge najma korisničke linije (dalje u tekstu: WLR usluge). Sve nove cijene veleprodajnih usluga biti će u primjeni od 1. siječnja 2017. godine, osim cijena za usluge

međupovezivanja u javnoj nepokretnoj komunikacijskoj mreži, te cijene WLR usluge koje će biti u primjeni od 1. srpnja 2017. godine..

Od važnijih izmjena važećih propisa iz područja elektroničkih komunikacija valja istaknuti stupanje na snagu novih odredbi iz Pravilnika o načinu i uvjetima obavljanja djelatnosti elektroničkih komunikacijskih mreža i usluga. Naime, obveza operatora da korisnicima moraju osigurati minimalnu brzinu širokopojsnog pristupa internetu od 70 posto maksimalno ugovorene brzine, kao i obveza da u slučajevima prijavljenih i utvrđenih kvarova duljih od 24 sata, operatori korisniku uvijek moraju ponuditi umanjenje računa ili drugi vid obeštećenja, bez potrebe za ulaganje prigovora na iznos računa, primjenjivat će se od 1. siječnja 2017. godine.

Poslovni pokazatelji i segmenti

I. 6

Broj korisnika	30.09.2016	30.06.2016	30.09.2016/ 30.06.2016	30.09.2015	30.09.2016/ 30.09.2015
Poslovni					
JGU	15.382	15.605	-1,4%	15.678	-1,9%
IPTV	1.083	1.100	-1,5%	1.028	5,4%
Internet	11.717	11.890	-1,5%	11.073	5,8%
Data	1.408	1.401	0,5%	1.269	11,0%
Rezidencijalni					
JGU	139.260	139.717	-0,3%	136.570	2,0%
IPTV	29.617	28.785	2,9%	23.998	23,4%
Internet	89.565	89.423	0,2%	84.919	5,5%

NAPOMENA: 1

a. Segment rezidencijalne prodaje

I u trećem kvartalu 2016. Optima Telekom je nastavio s investiranjem u marketinške i prodajne aktivnosti usmjerene na smanjenje odljeva postojećih korisnika i povećanje priljeva novih korisnika.

Zahvaljujući tome, u rezidencijalnom segmentu ostvaren je uspjeh u pogledu razvoja korisničke baze za sve tipove usluga, dok je značajno povećanje prihoda ostvareno na području širokopojasnog pristupa Internetu i IPTV usluge.

U odnosu na broj rezidencijalnih korisnika nepokretne javne govorne usluge u trećem kvar-

tal 2015, Optima Telekom treći kvartal 2016. završava s rastom broja korisnika od 2,0%, dok u trećem kvartalu 2016. u odnosu na drugi kvartal 2016. baza rezidencijalnih korisnika nepokretne javne govorne usluge bilježi minimalni pad od 0,3%. Međutim, negativan trend razvoja prihoda od nepokretne javne govorne usluge na nivou cijelog tržišta se odražava i na razvoj Optiminog prihoda. Tako je prihod od rezidencijalnih korisnika nepokretne javne govorne usluge u trećem kvartalu 2016. niži za 13,1% u odnosu na treći kvartal 2015., a za 3,2% niži u odnosu na drugi kvartal 2016. Međutim, uzevši u obzir kretanje prihoda u prva tri kvartala 2015. godine, vidljivo je da je Optima u 2016. godini usporila pad prihoda u

1

Podaci koje dostavljamo razlikuju u odnosu na ranije podatke objavljene u financijskim izvješćima Društva za 2015. godinu, a razlikuju se isključivo u pogledu podataka o broju korisnika. To je posljedica okolnosti koje su nastupile nakon objave financijskih izvještaja, a koje su se odrazile na izvještavanje.

Naime, u strukturi pružanja usluga krajnjim korisnicima dolazi do promjene u pogledu korištene veleprodajne usluge te se umjesto ranije prakse realizacije usluga korištenjem ULL ili WLR+CPS+BSA veleprodajnih usluga, nove usluge realiziraju korištenjem ULL ili NBSA veleprodajne usluge. U slučajevima kada se JGU realizira preko ULLa ili putem veleprodajne WLR+CPS ili WLR+CPS+BSA usluge, prihod od pristupa JGU je uključen u kategoriju prihoda od JGU, međutim, u slučajevima kada se govorna usluga realizira korištenjem veleprodajne NBSA usluge, prihod od pristupa se alocira i izvještava u kategoriji Internet prihoda, budući je cijela usluga (i govorna usluga i usluga Inteneta) realizirana putem širokopojasnog pristupa Internetu. Bez obzira na korištenu veleprodajnu uslugu, prihod ostvaren od minuta razgovora uvijek se izvještava kao prihod od JGU.

ovom segmentu u odnosu na pad prihoda u prethodnim razdobljima, upravo zahvaljujući pozitivnom razvoju korisničke baze.

U segmentu širokopojasnog pristupa internetu, Optima bilježi daljnji rast prihoda i broja korisnika. U trećem kvartalu 2016. godine prihod od širokopojasnog pristupa internetu povećan je za 18,6% u odnosu na treći kvartal 2015., a za 2,6% u odnosu na drugi kvartal 2016. Istovremeno, broj korisnika je također narastao i to za 5,5% u odnosu na treći kvartal 2015. te za 0,2% u odnosu na drugi kvartal 2016.

I u IPTV segmentu rezidencijalnih korisnika zabilježen je porast broja korisnika, kako na godišnjoj tako i na kvartalnoj razini. U odnosu na isti kvartal prethodne godine, bilježi se značajan porast broja korisnika za 23,4% uz povećanje prihoda od 21,1%. U odnosu na drugi kvartal 2016., zabilježen je rast broja korisnika od 2,9%, dok je prihod viši za 2,0%.

b. Segment poslovne prodaje

Treći kvartal 2016. godine u poslovnoj prodaji pokazuje nastavak pozitivnih trendova uslijed ciljanih aktivnosti svih prodajnih kanala na povećanje novih priključaka te osobito na povećanje vrijednosti usluga u postojećoj korisničkoj bazi.

U odnosu na broj priključaka javne govorne usluge poslovnih korisnika u trećem kvartalu 2015., Optima Telekom treći kvartal 2016. završava sa padom broja priključaka od 1,9% uz pad prihoda od 9,5%. Negativni trendovi u segmentu poslovnih korisnika nepokretne javne govorne usluge bilježe se i na nacionalnoj razini što je glavni razlog negativnog trenda i unutar Optima Telekoma. Nastavak negativnog trenda u segmentu nepokretne javne govorne usluge na nacionalnoj razini predviđa se i u budućnosti.

U segmentu širokopojasnog pristupa internetu u odnosu na treći kvartal 2015. bilježimo rast broja priključaka za 5,8%, te rast prihoda od 16,1%. U skladu s trendom širenja tržišta i sve veće potražnje za većim brzinama u ovom segmentu, Optima Telekom u trećem kvartalu 2016., u odnosu na drugi kvartal 2016., bilježi

povećanje prihoda za 2,4% uz pad broja priključaka što je rezultat aktivnosti usmjerenih na povećanje vrijednosti usluga u postojećoj korisničkoj bazi.

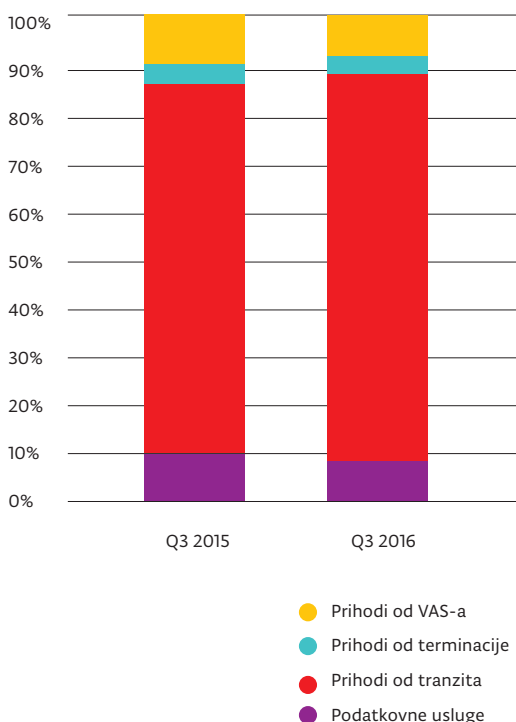
U segmentu podatkovnih usluga zabilježen je porast broja priključaka za 11,0%, te rast prihoda za 15,0% u odnosu na treći kvartal 2015. Pozitivne trendove bilježimo i u odnosu na drugi kvartal 2016. godine, s rastom prihoda od 1,8%, zahvaljujući kontinuiranoj realizaciji dugoročnih projekata povezivanja lokacija ključnih korisnika u privatne podatkovne mreže, sukladno potrebama poslovanja, organizacije, sigurnosti i unapređenja infrastrukture.

Tijekom trećeg kvartala 2016. godine u poslovnoj prodaji je veliki fokus bio i na nuđenju ICT rješenja poslovnim korisnicima u suradnji s nekoliko renomiranih partnera, te su značajne aktivnosti poduzete u smjeru konstantnog širenja partnerske mreže i portfelja ICT rješenja i usluga. Zaključno sa zadnjim danom trećeg kvartala 2016. ostvaren je prihod od 0,8 mil HRK. U budućem razdoblju očekujemo daljnje širenje interne organizacije i partnerske mreže kako bi mogli odgovoriti na zahtjeve tržišta te postojećim i novim korisnicima ponuditi široki spektar inovativnih rješenja.

U prvih devet mjeseci 2016. godine prihod od prodaje veleprodajnih usluga porastao je za 8,7% u odnosu na isto razdoblje prethodne godine. Pritom je prihod od prodaje veleprodajnih govornih usluga (tranzita) porastao 11,7%. Ovaj porast uzrokovan je nastavkom pozitivnog efekta regulatornih promjena koje su stupile na snagu 1. travnja 2015. godine, tj. deregulacijom terminacijskih naknada međunarodne poziva koji dolaze izvan EU/EEA. Iz istog razloga rasli su i prihodi od terminacije i to za 1,8%.

U prvih devet mjeseci 2016. godine prihodi od prodaje VAS usluga manji su za 3,1% u odnosu na isto razdoblje prošle godine.

Struktura interkonekcijskih prihoda

Izvor: Poslovne knjige Društva

c. Razvoj infrastrukture, optičke mreže i internih servisa

Glasovne mreže

U prva tri kvartala 2016. nadograđena je interno razvijena NGN centrala klase 5 kojom pružamo govorne usluge rezidencijalnim korisnicima i malim poslovnim korisnicima.

U glasovnu mrežu integrirana je interno razvijena NGN centrala klase 5 kojom pružamo govorne usluge poslovnim korisnicima business trunking usluge.

Integriran je SBC-IC (Session Border Controller – Interconnection) sustav, koji omogućuje tehnološku migraciju postojećih TDM/ISUP IC veza na IP/SIP IC veze. Tehnološki napredak i regulatorne promjene omogućile su ostvarivanje međupovezivanja za govorne interkonekcije korištenjem novih tehnologija i protokola (IP/SIP). Preduvjet je bilo uvođenje novog SessionBorderController sustava u glasovnu mrežu Optime. Time su stvoreni preduvjeti za smanjivanje postojećih kapaciteta međupovezivanja za govorne interkonekcije korištenjem starijih tehnologija (TDM/ISUP) na minimalnu razinu. Tijekom prva tri kvartala 2016. izvršena su u sklopu integracije opsežna ispitivanja funkcionalnosti prilikom međupovezivanja glasovnih mreža sa četiri domaća operatora,

te migracija govornog prometa sa postojećih TDM/ISUP IC veza na nove IP/SIP IC veze za tri domaća operatora.

Također, integriran je novi sustav za napredni nadzor i dubinsku analizu korisničkog i operatorskog govornog prometa u jezgri glasovne mreže Optime, koji omogućava kvalitetniju i detaljniju analizu ostvarenih poziva, bržu i kvalitetniju reakciju na korisničke i operatorske prijave problema, te promptnu analizu i rješavanje problema prilikom spajanja novih korisnika u glasovnu mrežu.

Podatkovne mreže

S prvim kvartalom 2016. godine, nadogradnjom kapaciteta i povećanjem redundancije, postojećih MPLS usmjernika na 53 čvora (od ukupno 60), izvršena je fizička optimizacija konfiguracije IP/MPLS usmjernika u svrhu povećanja pouzdanosti rada. Tijekom prvog kvartala 2016. izvršena je nadogradnja na 7 posljednjih čvorova.

Integriran je novi BRAS sustav u mrežnu okolinu, čime su povećani kapaciteti za prihvat novih Internet korisnika, te je podignuta razina redundancije unutar samih BRAS sustava.

Nadograđen je sustav za automatsku konfiguraciju korisničke opreme (ACS – Automatic Configuration Server – TRO69) zbog povećanja broja korisnika.

U drugom kvartalu 2016. godine propagirani su novi IPTV kanali u IP/MPLS mrežu Optime: Sport klub 4, 5 i 6 (u SD formatu) te Sport klub 1, 2 i 3 (u HD formatu), HBO3 (SD) i HBO3 (HD), Orlando Kids (SD), Grand TV (SD), Fight Chanel World (HD), HRT2 (HD), Laudato TV (SD), CNBC (SD), Fight Cannel (Pay Per View) (SD).

Izvršena je nadogradnja telekomunikacijskih veza za međupovezivanje mreža Hrvatskog telekoma i Optime u svrhu razmjene bitstream prometa. Višestruka sučelja razine 1Gb/s nadograđena su višestrukim sučeljima kapaciteta razine 10Gb/s. U tijeku je migracija prometa iz starih domena u nove domene za međupovezivanje.

Tijekom prva tri kvartala 2016. godine dodatno je proširen obuhvat VDSL pristupnom tehnologijom.

Mrežna infrastruktura i optičke mreže

Razvoj svjetlovodne infrastrukture, odnosno izgradnju vlastite svjetlovodne mreže, tijekom prva tri kvartala 2016. godine činila je pogla-

vito izgradnja svjetlovodnih privoda do naših novih krajnjih veleprodajnih i maloprodajnih korisnika.

Govoreći brojkama, u prva tri kvartala radi se o 61,3 km nove svjetlovodne mreže, koju čini izgradnja 174 novih svjetlovodnih priključaka. Najveća količina priključaka izvedena je na području sjeverne Hrvatske (73 kom), iza koje slijede zapadna (50 kom), južna (28 kom) i istočna sa 23 komada svjetlovodnih priključaka.

Samo u trećem kvartalu izgrađeno je 47 novih svjetlovodnih priključaka (novih 28,1 km). Najviše svjetlovodnih priključaka izgrađeno je na području zapadne Hrvatske (20 kom), iza koje slijede sjeverna Hrvatska (16 kom), južna Hrvatska (10 kom) te istočna Hrvatska (1 kom).

Nadzor (noc)

Migracijom nadzora performansi sa starog Cacti sustava na novi Zabbix nadzorni sustav (BRAS i CGNAT sustav, kolokacijskih usmjernika, radio sustava: Pasolink, Ubiquiti i Mikrotik te firewall sustava), u prvom polugodištu 2016. godine proširen je i poboljšan nadzor telekomunikacijskih sustava i usluga.

U istu svrhu u nadzor su dodani i novi sustavi (Session Border Controller – sustava za SIP/IP međupovezivanje glasovnih mreža, nove vDSL Iskratel kartice, nadzor prometa IPTV tokova zaprimljenih od isporučitelja, telekomunikacijske 10Gbps veze za bitstream međupovezivanje sa HT-om, HaloSurf optička korisnička sučelja)

Sustav je nadograđen novim funkcionalnostima u cilju otkrivanja izvora i odredišta DDoS napada, proširenja aktivnog nadzor broja korisnika (Bitstream i velikih poslovnih) po županijama, provjera izvršavanja automatske konfiguracije IPTV kanala na DSLAM sustavima te dodavanje funkcije odabira pojedinačnih parametara koji se nadziru u svrhu slanja izvještaja o razini kvalitete istih krajnjem korisniku ili interno u poslovne svrhe.

Tehnički servisi

U dijelu tehničkih servisa ukinuti su papirnati radni nalozi, te je Optima kao ekološki svjesna kompanija prešla na distribuciju radnih zadataka samo u elektroničkom obliku. Na taj način povećana je interna efikasnost i pridoneseno je očuvanju okoliša.

Započeto je pružanje usluga putem vDSL tehnologije. Implementirani su vDSL profili različitih brzina na vlastitoj infrastrukturi, vDSL kapaciteti se povećavaju na mjesečnoj bazi. Korisnici se migriraju na nove tehnologije koje osiguravaju veću kvalitetu, bolju kontrolu i bržu realizaciju usluga. Tehnički servisi su opremljeni najsuvremenijim mjernim uređajima za xDSL tehnologiju. U svrhu rasterećenja internih resursa, partnerima je omogućeno korištenje dodatnih alata prilikom uključivanja usluga i otklanjanja smetnji. Dodatni resursi angažirani su za realizaciju usluga, čime je smanjeno vrijeme realizacije, što pozitivno utječe na korisničko zadovoljstvo. U tijeku je uvođenje aplikativne podrške za upravljanje terenskim tehničarima i partnerima, koje će dodatno doprinijeti agilnosti organizacije. Uvedena je metrika za praćenje realizacije usluga i otklona smetnji, putem koje se prati efikasnost internih i vanjskih resursa. Postojeći proces otklanjanja smetnji je optimiziran, što je rezultiralo bržim rješavanjem korisničkih zahtjeva.

Interni razvoj aplikacija

Tijekom prve polovine 2016. godine, izvršena je migracija baza podataka na novu verziju i na nove servere i na novi diskovni sustav što omogućava veću stabilnost i brže izvršavanje upita na bazama (brže obrade računa, dohvaćanje izvještaja, brži odgovor na upite u CRM-u itd.).

U suradnji s partnerima uveden je novi sustav za upravljanje prodajom („campaigning“) koji omogućava kvalitetnije i efikasnije usmjeravanje i praćenje prodajne snage na terenu.

Interno su razvijeni novi sustavi za mail uslugu korisnika (smanjenje SPAM-a), autentifikaciju i autorizaciju (povećanje stabilnosti sustava i podrška za IPv6) te zaštitu DNS servera od DDoS napada.

U svrhu povećanja efikasnosti procesa aktivacije korisnika i otklona kvara redizajnirani su sustavi za provjeru dostupnosti, sustav za otklon kvara na drugoj razini (SMC) te sustav za radne naloge.

U skladu s modernim trendovima u IT sektoru, društvo je prešlo na Microsoft Office365 cloud čime je povećana efikasnost u poslovanju, sigurnost očuvanja podataka i bolja kolaboracija.

Infrastruktura

U prvoj polovini 2016. godine, je započeo i u tijeku je projekt zamjene baterija u kolokacijama kako bi osigurali autonomiju sustava u slučaju ispada električne mreže.

ICT Solutions

S prvim kvartalom ove godine, pokrenut je novi poslovni proces poznat kao ICT solutions, odnosno posebna ICT rješenja za krajnje

korisnike.

Kroz ICT solutions korisnicima je ponuđeno kompletno poslovno rješenje uz standardne usluge Optima Telekoma, čime stvaramo dodatne vrijednosti istih.

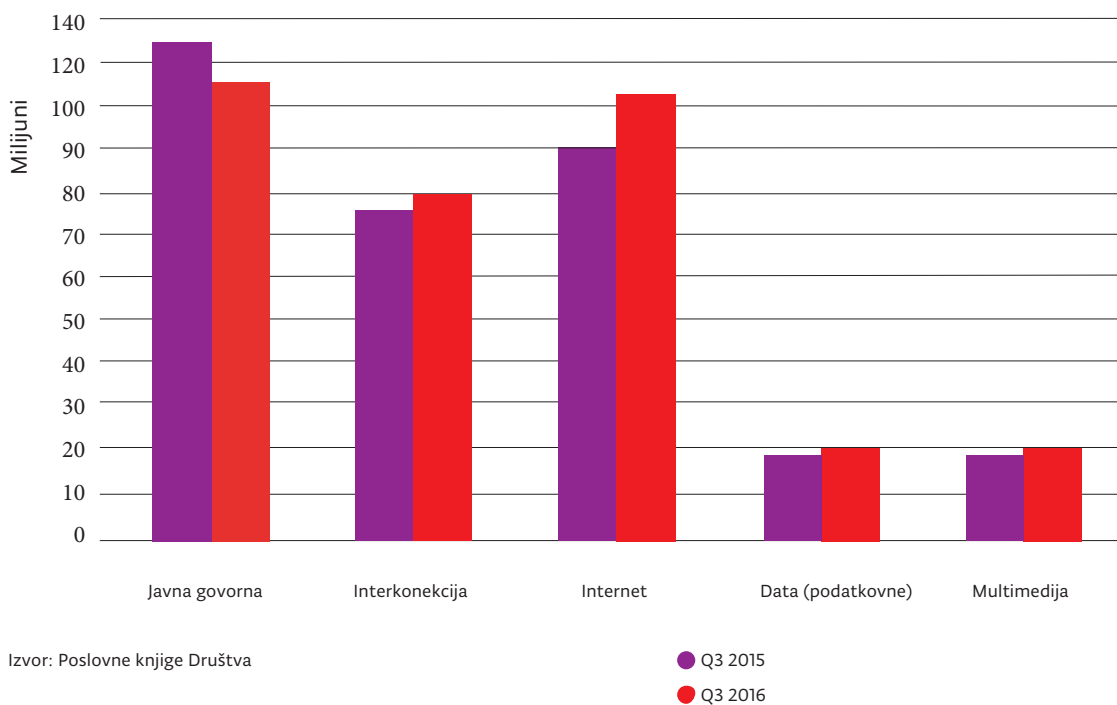
Baza partnera Optima Telekoma, ovim segmentom poslovanja, proširiti će se, što će povećati prisutnost društva na tržištu. Prvi ICT solution projekti uspješno su realizirani, te u narednim kvartalima planiramo proširenje portfelja rješenja.

Financijski rezultati Grupe

I.7

Sažetak (u tisućama kuna)	Q1-Q3 2015	Q1-Q3 2016	Q1-Q3 2016/ Q1-Q3 2015	Q3 2015	Q3 2016	Q3 2016/ Q3 2015
Ukupni poslovni prihodi	332.381	341.995	2,9%	108.891	113.821	4,5%
Ukupni poslovni rashodi	258.029	267.031	3,5%	80.588	86.953	7,9%
EBITDA	74.352	74.964	0,8%	28.303	26.868	(5,1%)
Jednokratne stavke	3.601	718	(80,1%)	193	191	(1,1%)
EBITDA prije jednokratnih stavki	77.952	75.682	(2,9%)	28.496	27.059	(5,0%)
EBITDA marža (prije jednokratnih stavki)	23,5%	22,1%	(5,6%)	26,2%	23,8%	(9,2%)
Amortizacija	54.938	50.362	(8,3%)	18.274	17.691	(3,2%)
Financijski rezultat (neto)	(18.073)	(15.278)	(15,5%)	(8.423)	(6.164)	(26,8%)
Neto dobit / (gubitak) prije poreza	1.340	9.324		1.606	3.012	
Neto dobit / (gubitak) prije poreza i jednokratnih stavki	4.941	10.042		1.799	3.203	

Prihodi od telekomunikacijskih usluga

Izvor: Poslovne knjige Društva

a. Konsolidirani prihodi

Ukupni prihodi od telekomunikacijskih usluga u prvih devet mjeseci 2016. godine veći su za 3,0% u odnosu na isti period prethodne godine.

Positivan trend povećanja prihoda u odnosu na prethodnu godinu rezultat je rasta prihoda u svim segmentima usluga osim javne govorne usluge, najviše kao rezultat porasta broja korisnika.

U prvih devet mjeseci 2016 u odnosu na prethodnu godinu prihodi od interneta veći su za 17,9%, prihodi od multimedije za 13,3%, te prihodi od podatkovnog prometa za 10,5%.

Prihodi od interkonekcije su veći za 9,9% kao posljedica većeg prihoda od tranzita, a čiji je porast uzrokovan deregulacijom terminacijskih naknada međunarodnih poziva koji dolaze izvan EU/EEA.

S druge strane, povećanje prihoda djelomično je umanjeno padom prihoda od javne govorne usluge za 13,3%, kao posljedica općeg trenda pada korištenja javne govorne usluge na globalnoj razini.

Positivni trendovi su vidljivi kako na godišnjoj razini, tako i na razini kvartala.

b. Dobit prije kamata, oporezivanja i amortizacije – EBITDA

Konsolidirana EBITDA veća je za 0,8%, u odnosu na prvih devet mjeseci 2015. godine, najviše zbog trenda porasta telekomunikacijskih prihoda te zbog nižih jednokratnih stavaka u 2016. godini.

EBITDA prije jednokratnih stavki za prvih devet mjeseci 2016. godine iznosi 75,7 mil HRK, što predstavlja smanjenje od 2,9% usporedno s prethodnom godinom. Navedeno smanjenje je posljedica intenzivnijih marketinških aktivnosti i pojačane akvizicije korisnika u 2016. godini.

c. Neto dobit/(gubitak)

Izuzimajući jednokratne stavke, te uzimajući u obzir financijske troškove vezane za predstečajnu nagodbu, efekt diskonta financijskih obveza, i niži trošak amortizacije u 2016, neto rezultat prije jednokratnih stavki veći je za 5,1 mil HRK u odnosu na prethodnu godinu.

	Q1-Q3 2016 (u 000 kn)	udio %
Opća ulaganja	1.204	3%
Kapitalna ulaganja tehnike	39.943	97%
Pristupna mreža (ACCESS Network)	21.032	51%
Jezgra mreže (CORE Network)	5.011	12%
Telekomunikacijski centar	13.901	34%
UKUPNO	41.148	100%

d. Kapitalna ulaganja u 2016. godini

Konsolidirana kapitalna ulaganja u trećem kvartalu 2016. godine iznosila su 41,1 mil HRK. Od toga je 21,0 mil HRK uloženo u razvoj pristupne optičke mreže, širenje mreže kolo-kacija, korisničku opremu za pružanje IPTV i internet usluga rezidencijalnim korisnicima, te opremu za spajanje poslovnih korisnika. U jezgru mreže uloženo je 5,0 mil, dok je 13,9 mil HRK uloženo u proširenje usluga korisnicima.

e. Upravljanje rizicima

Upravljanje valutnim rizikom

Valutni rizik je rizik da će se vrijednosti finansijskih instrumenata promijeniti uslijed promjene tečaja. Društvo je najviše izloženo valutnom riziku po osnovi obveza po dugoročnim zajmovima, denominiranim u inozemnim valutama, koji se preračunavaju u kune primjenom važećeg tečaja na datum bilance. Nastale tečajne razlike terete rashode poslovanja ili se knjiže u korist računa dobiti i gubitka, ali ne utječu na tijek novca.

Kamatni rizik

Izloženost Društva kamatnom riziku nije značajna, budući da Društvo nema obveze po varijabilnim kamatnim stopama. Ostala imovina i obveze, uključujući i izdane obveznice, nisu izloženi kamatnom riziku.

Kreditni rizik

Kreditni rizik odnosi se na rizik da druga strana neće ispuniti svoje ugovorne obveze

koje proizlaze iz potencijalnih finansijskih gubitaka Grupe. Grupa nema značajnu koncentraciju kreditnog rizika s ugovornim stranama sa sličnim karakteristikama, te je usvojila procedure koje primjenjuje u poslovanju s kupcima. Grupa dobiva dovoljno kolaterala, ukoliko je potrebno, kao sredstvo za ublažavanje rizika finansijskog gubitka zbog neispunjenih obveza, te ne jamči za obveze trećih strana.

Grupa smatra da se njihova maksimalna izloženost odražava se u iznosu od dužnika umanjeni za rezervacije za umanjenja vrijednosti koji je priznat na datum izvještaja o finansijskom položaju.

Osim toga, Grupa je izložena riziku putem novčanih depozita u bankama. Upravljanje ovim rizikom je usredotočeno na poslovanje s najuglednijim bankama u stranom i domaćem vlasništvu na domaćem i inozemnom tržištu, te na temelju kontakta sa bankama na dnevnoj osnovi.

Upravljanje rizikom likvidnosti

Odgovornost za upravljanje rizikom likvidnosti snosi Uprava Društva, koja postavlja odgovarajući okvir za upravljanje rizikom likvidnosti, s ciljem upravljanja kratkoročnim, srednjoročnim i dugoročnim zahtjevima financiranja i likvidnosti. Društvo upravlja rizikom likvidnosti održavajući adekvatne rezerve i kreditne linije, kontinuirano uspoređujući planirani i ostvareni tijek novca uz praćenje dospijea potraživanja i obveza.

Financijska izvješća grupe

II.

Račun dobiti i gubitka

II. 1

Naziv pozicije	<i>U tisućama kuna</i>	30.09.2016.	30.09.2015. <i>Prepravljeno</i>
Prihodi od prodaje		340.739	330.934
Ostali poslovni prihodi		1.256	1.447
		341.995	332.381
Troškovi prodane robe, materijala i energije		(5.334)	(4.696)
Troškovi naknade za međusobno povezivanje		(125.541)	(113.712)
Zakup telekomunikacijske opreme		(18.440)	(19.599)
Troškovi privlačenja kupaca		(4.649)	(2.917)
Ostali troškovi usluga		(48.110)	(47.924)
Troškovi osoblja		(38.091)	(43.469)
Kapitalizirani vlastiti troškovi rada		4.553	1.986
Amortizacija		(50.362)	(54.938)
Rezerviranje za potraživanja od kupaca – neto		(2.690)	(2.119)
Neto gubici od prodaje imovine i opreme		(22)	-
Ostali poslovni rashodi		(28.707)	(25.580)
		(317.393)	(312.968)
DOBIT IZ POSLOVANJA		24.602	19.413
Financijski prihodi		3.735	1.618
Financijski rashodi		(19.013)	(19.691)
Financijski rashodi – neto		(15.278)	(18.073)
DOBIT/(GUBITAK) PRIJE POREZA		9.324	1.340
Porez na dobit		-	(63)
DOBIT/(GUBITAK) GODINE		9.324	1.277
Ostala sveobuhvatna dobit		-	-
UKUPNO SVEOBUHVAATNA DOBIT/(GUBITAK)		9.324	1.277

Izvor: Poslovne knjige Društva

Bilanca stanja

II. 2

AKTIVA	<i>U tisućama kuna</i>	30.09.2016.	31.12.2015.
Nematerijalna imovina		43.238	45.221
Nekretnine, postrojenja i oprema		300.080	307.584
Dani zajmovi		307	312
Depoziti		3.540	3.598
Financijska imovina raspoloživa za prodaju		35	35
Ostala dugotrajna imovina		8.750	9.500
Dugotrajna imovina		355.950	366.250
Zalihe		103	109
Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja		78.238	71.140
Dani zajmovi		10.763	10.767
Depoziti		213	88
Plaćeni troškovi budućeg razdoblja i obračunati prihod		2.269	2.586
Novac i novčani ekvivalenti		9.802	20.418
Kratkotrajna imovina		101.388	105.108
UKUPNO AKTIVA		457.338	471.358
KAPITAL I OBVEZE			
Temeljni kapital		635.568	635.568
Kapitalni dobitak		194.354	194.354
Ostali kapital (obvezno konvertibilni zajam)		24.677	32.904
Preneseni gubitak		(813.222)	(819.787)
Kapital		41.377	43.039
Dugoročne posudbe		198.873	209.303
Izdane obveznice		72.097	71.085
Obveze prema dobavljačima		3.308	10.155
Rezerviranja		62	62
Prihod budućega razdoblja		20.199	21.835
Dugoročne obveze		294.539	312.440
Kratkoročne posudbe		7.876	434
Izdane obveznice		402	-
Obveze prema dobavljačima		86.974	91.514
Rezerviranja		509	509
Odgođeno plaćanje troškova i prihod budućega razdoblja		19.658	17.406
Ostale kratkoročne obveze		6.003	6.016
Kratkoročne obveze		121.422	115.879
UKUPNO PASIVA		457.338	471.358

Novčani tijek

II. 3

Naziv pozicije	<i>U tisućama kuna</i>	30.09.2016.	30.09.2015.
Poslovne aktivnosti			
Ukupna dobit prije poreza		9.324	1.340
Amortizacija		50.362	54.938
Smanjenje/(povećanje) zaliha		6	1.296
Smanjenje/(povećanje) potraživanja od kupaca i ostalih potraživanja		(7.309)	(2.693)
Povećanje/(smanjenje) obveza prema dobavljačima i ostalih obveza		(4.553)	(11.490)
Ostalo povećanje/(smanjenje) novčanog tijeka		1.991	9.348
Novac generiran poslovnim aktivnostima		49.821	52.739
Novčani tokovi iz investicijskih aktivnosti			
Nabava nekretnina, postrojenja i opreme		(40.876)	(30.738)
Primici od prodaje vlasničkih i dužničkih instrumenata		-	2.909
Neto novac korišten u investicijskim aktivnostima		(40.876)	(27.829)
Novčani tokovi iz financijskih aktivnosti			
Ostali primici iz financijskih aktivnosti		246	1.147
Otplata obveza po financijskom najmu i posudbi		(19.807)	(24.179)
Neto novac korišten u financijskim aktivnostima		(19.561)	(23.032)
Neto (smanjenje)/povećanje novca i novčanih ekvivalenata		(10.616)	1.878
Novac i novčani ekvivalenti na dan 1. siječnja		20.418	25.954
Novac i novčani ekvivalenti na dan 30. rujna		9.802	27.832

Izvor: Poslovne knjige Društva

Izjava osoba odgovornih za sastavljanje izvještaja

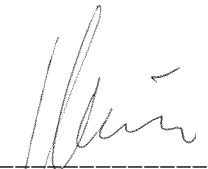
III.

U skladu s čl. 410 Zakona o tržištu kapitala članovi Uprave, Zoran Kežman, predsjednik, Mirela Šešerko, članica, Irena Domjanović, članica, Tomislav Tadić, član, suglasno izjavljuju da su prema njihovom najboljem saznanju, financijska izvješća za izvještajno razdoblje sastavljena uz primjenu odgovarajućih standarda financijskog izvješćivanja te da daju cjelovit i istinit prikaz imovine i obveza, gubitaka i dobitaka, financijskog položaja i poslovanja Društva kao i društava uključenih u konsolidaciju. Financijski izvještaj sadrži istinit prikaz razvoja i rezultata poslovanja i položaja Društva i društava kćeri kao i opis najznačajnijih neizvjesnosti i čimbenika rizika kojima je grupa izložena.

(potpisi članova Uprave)

Uprava ističe da predmetno izvješće sadrži određene izjave o budućim događajima u vezi s financijskim stanjem, kretanjima na tržištu elektroničkih komunikacija, rezultatima aktivnosti koje Društvo i Grupa trenutno poduzimaju u cilju poboljšanja svoje tržišne pozicije. Spomenute izjave temelje se na najboljim trenutnim saznanjima i očekivanjima, no ne mogu predstavljati nikakvo jamstvo njihova ostvarenja.

Dodatne informacije i važne promjene Društvo čini dostupnim na svojim internet stranicama www.optima.hr/investitori.hr.

Zoran Kežman

Mirela Šešerko

Irena Domjanović

Tomislav Tadić

Optima
OT – OPTIMA TELEKOM D.D.
ZAGREB

Prilog 1.		
Razdoblje izvještavanja:		
1.1.2016	do	30.9.2016
Naziv pozicije		
Tromjesečni financijski izvještaj poduzetnika TFI-POD		
Matični broj (MB):	0820431	
Matični broj subjekta (MBS):	040035070	
Osobni identifikacijski broj (OIB):	36004425025	
Tvrtka izdavateljca:	OT-OPTIMA TELEKOM d.d.	
Poštanski broj i mjesto:	10010	BUZIN
Ulica i kućni broj:	BANI 75A	
Adresa e-pošte:	info@optima.hr	
Internet adresa:	www.optima.hr	
Šifra i naziv općine/grada:	133	
Šifra i naziv županije:	21	Broj zaposlenih: 332
Konsolidirani izvještaj:	DA	(krajem izvještajnog razdoblja) Šifra NKD-a: 6110
Tvrtke subjekata konsolidacije (prema MSFI):	Sjedište:	MB:
OPTIMA DIRECT d.o.o.	Buje	03806014
OPTIMA TELEKOM d.o.o.	Koper, Republika Slovenija	02236133
OPTIMA TELEKOM za upravljanje nekretninama i savjetovanje d.o.o.	Kuzminečka 8, Zagreb	21017859228
Knjigovodstveni servis:		
Osoba za kontakt:	Svetlana Kundović	
	(unos se samo prezime i ime osobe za kontakt)	
Telefon:	01/5492 027	Telefaks: 01/5492 019
Adresa e-pošte:	svetlana.kundovic@optima-telekom.hr	
Prezime i ime:	ZORAN KEŽMAN, MIRELA ŠEŠERKO, TOMISLAV TADIĆ, IRENA DOMJANOVIĆ	
	(osoba ovlaštene za zastupanje)	
Dokumentacija za objavu:		
1. Financijski izvještaji (bilanca, račun dobiti i gubitka, izvještaj o novčanom tijeku, izvještaj o promjenama kapitala i bilješke uz financijske izvještaje)		
2. Međuizvještaj posloводства,		
3. Izjavu osoba odgovornih za sastavljanje izvještaja izdavatelja.		
M.P.	_____ (potpis osobe ovlaštene za zastupanje)	

RACUN DOBITI I GUBITKA
u razdoblju 01.01.2016. do 30.09.2016.

Naziv pozicije

Naziv pozicije	AOP oznaka	Prethodno razdoblje		Tekuće razdoblje	
		Kumulativno	Tromjeseče	Kumulativno	Tromjeseče
1	2	3	4	5	6
I. POSLOVNI PRIHODI (112+113)	111	332.381.114	108.891.347	341.995.237	113.821.022
1. Prihodi od prodaje	112	330.932.366	108.182.358	340.664.223	113.341.121
2. Ostali poslovni prihodi	113	1.448.748	708.989	1.331.015	479.902
II. POSLOVNI RASHODI (115+116+120+124+125+126+129+130)	114	312.967.580	98.862.026	317.393.241	104.644.249
1. Promjene vrijednosti zaliha proizvodnje u tijeku i gotovih proizvoda	115	0	0	0	0
2. Materijalni troškovi (117 do 119)	116	183.093.323	58.559.795	194.310.099	64.826.839
a) Troškovi sirovina i materijala	117	4.548.864	1.623.354	4.485.301	1.518.950
b) Troškovi prodane robe	118	32.359	1.025	790.689	102.295
c) Ostali vanjski troškovi	119	178.512.100	56.935.417	189.034.109	63.205.594
3. Troškovi osoblja (121 do 123)	120	38.145.779	11.995.887	36.874.542	11.967.538
a) Neto plaće i nadnice	121	22.114.322	6.991.927	21.165.671	6.904.932
b) Troškovi poreza i doprinosa iz plaća	122	10.649.485	3.312.488	10.483.859	3.371.911
c) Doprinosi na plaće	123	5.381.972	1.691.472	5.225.012	1.690.695
4. Amortizacija	124	54.938.146	18.274.034	50.362.135	17.691.331
5. Ostali troškovi	125	31.070.318	10.178.338	32.438.058	9.012.432
6. Vrijednosno usklađivanje (127+128)	126	2.119.261	-338.719	2.690.070	955.514
a) dugotrajne imovine (osim financijske imovine)	127	0	0	0	0
b) kratkotrajne imovine (osim financijske imovine)	128	2.119.261	-338.719	2.690.070	955.514
7. Rezerviranja	129	3.600.753	192.690	718.337	190.596
8. Ostali poslovni rashodi	130	0	0	0	0
III. FINANCIJSKI PRIHODI (132 do 136)	131	1.630.075	-1.401.231	3.735.104	-98.509
1. Kamate, tečajne razlike, dividende i slični prihodi iz odnosa s povezanim poduzetnicima	132	0	0	0	0
2. Kamate, tečajne razlike, dividende, slični prihodi iz odnosa s nepovezanim poduzetnicima i drugim osobama	133	1.630.075	-1.401.231	3.735.104	-98.509
3. Dio prihoda od pridruženih poduzetnika i sudjelujućih interesa	134	0	0	0	0
4. Nerealizirani dobiti (prihodi) od financijske imovine	135	0	0	0	0
5. Ostali financijski prihodi	136	0	0	0	0
IV. FINANCIJSKI RASHODI (138 do 141)	137	19.703.182	7.022.055	19.013.004	6.065.825
1. Kamate, tečajne razlike i drugi rashodi s povezanim poduzetnicima	138	0	0	0	0
2. Kamate, tečajne razlike i drugi rashodi iz odnosa s nepovezanim poduzetnicima i drugim osobama	139	19.703.182	7.022.055	18.962.718	6.015.539
3. Nerealizirani gubici (rashodi) od financijske imovine	140	0	0	0	0
4. Ostali financijski rashodi	141	0	0	50.286	50.286
V. UDIO U DOBITI OD PRIDRUŽENIH PODUZETNIKA	142	0	0	0	0
VI. UDIO U GUBITKU OD PRIDRUŽENIH PODUZETNIKA	143	0	0	0	0
VII. IZVANREDNI - OSTALI PRIHODI	144	0	0	0	0
VIII. IZVANREDNI - OSTALI RASHODI	145	0	0	0	0
IX. UKUPNI PRIHODI (111+131+142 + 144)	146	334.011.189	107.490.116	345.730.341	113.722.513
X. UKUPNI RASHODI (114+137+143 + 145)	147	332.670.762	105.884.081	336.406.245	110.710.074
XI. DOBIT ILI GUBITAK PRIJE OPOREZIVANJA (146-147)	148	1.340.427	1.606.036	9.324.096	3.012.439
1. Dobit prije oporezivanja (146-147)	149	1.340.427	1.606.036	9.324.096	3.012.439
2. Gubitak prije oporezivanja (147-146)	150	0	0	0	0
XII. POREZ NA DOBIT	151	63.474	21.878	0	0
XIII. DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA (148-151)	152	1.276.953	1.584.158	9.324.096	3.012.439
1. Dobit razdoblja (149-151)	153	1.276.953	1.584.158	9.324.096	3.012.439
2. Gubitak razdoblja (151-148)	154	0	0	0	0
DODATAK RDG-u (popunjavanje poduzetnik koji sastavlja konsolidirani financijski izvještaj)					
XIV. DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA					
1. Pripisana imateljima kapitala matice	155	1.276.953	1.584.158	9.324.096	3.012.439
2. Pripisana manjinskom interesu	156			0	
IZVJEŠTAJ O OSTALOJ SVEOBUHVAATNOJ DOBITI (popunjavanje poduzetnik obveznik primjene MSFI-a)					
I. DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA (= 152)	157	1.276.953	1.584.158	9.324.096	3.012.439
II. OSTALA SVEOBUHVAATNA DOBIT/GUBITAK PRIJE POREZA (159 do 165)	158	0	0	0	0
1. Tečajne razlike iz preračuna inozemnog poslovanja	159	0	0	0	0
2. Promjene revalorizacijskih rezervi dugotrajne materijalne i nematerijalne imovine	160	0	0	0	0
3. Dobit ili gubitak s osnove ponovnog vrednovanja financijske	161	0	0	0	0
4. Dobit ili gubitak s osnove učinkovite zaštite novčanog toka	162	0	0	0	0
5. Dobit ili gubitak s osnove učinkovite zaštite neto ulaganja u inozemstvu	163	0	0	0	0
6. Udio u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti/gubitku pridruženih poduzetnika	164	0	0	0	0
7. Aktuarski dobiti/gubici po planovima definiranih primanja	165	0	0	0	0
III. POREZ NA OSTALU SVEOBUHVAATNU DOBIT RAZDOBLJA	166	0	0	0	0
IV. NETO OSTALA SVEOBUHVAATNA DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA (158-166)	167	0	0	0	0
V. SVEOBUHVAATNA DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA (157+167)	168	1.276.953	1.584.158	9.324.096	3.012.439
DODATAK Izvještaju o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti (popunjavanje poduzetnik koji sastavlja konsolidirani financijski izvještaj)					
VI. SVEOBUHVAATNA DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA					
1. Pripisana imateljima kapitala matice	169	1.276.953	1.584.158	9.324.096	3.012.439
2. Pripisana manjinskom interesu	170	0	0	0	0

BILANCA
stanje na dan 30.09.2016.

Naziv pozicije	AOP oznaka	Prethodno razdoblje	Tekuće razdoblje
1	2	3	4
A) POTRAŽIVANJA ZA UPISANI A NEUPLAĆENI KAPITAL	001	0	0
B) DUGOTRAJNA IMOVINA (003+010+020+029+033)	002	356.749.725	347.200.669
I. NEMATERIJALNA IMOVINA (004 do 009)	003	45.221.033	43.238.543
1. Izdaci za razvoj	004	0	0
2. Koncesije, patenti, licencije, robne i uslužne marke, softver i ostala prava	005	45.221.033	43.238.543
3. Goodwill	006	0	0
4. Predujmovi za nabavu nematerijalne imovine	007	0	0
5. Nematerijalna imovina u pripremi	008	0	0
6. Ostala nematerijalna imovina	009	0	0
II. MATERIJALNA IMOVINA (011 do 019)	010	307.584.178	300.080.236
1. Zemljište	011	23.269	23.269
2. Građevinski objekti	012	13.524.483	13.144.305
3. Postrojenja i oprema	013	278.150.339	275.576.551
4. Alati, pogonski inventar i transportna imovina	014	1.026.468	816.153
5. Biološka imovina	015	0	0
6. Predujmovi za materijalnu imovinu	016	0	0
7. Materijalna imovina u pripremi	017	14.453.640	10.238.915
8. Ostala materijalna imovina	018	46.822	46.822
9. Ulaganja u nekretnine	019	359.157	234.221
III. DUGOTRAJNA FINACIJSKA IMOVINA (021 do 028)	020	3.944.514	3.881.890
1. Udjeli (dionice) kod povezanih poduzetnika	021	0	0
2. Dani zajmovi povezanim poduzetnicima	022	0	0
3. Sudjelujući interesi (udjeli)	023	35.000	35.000
4. Zajmovi dani poduzetnicima u kojima postoje sudjelujući interesi	024	0	0
5. Ulaganja u vrijednosne papire	025	0	0
6. Dani zajmovi, depoziti i slično	026	3.909.514	3.846.890
7. Ostala dugotrajna financijska imovina	027	0	0
8. Ulaganja koja se obračunavaju metodom udjela	028	0	0
IV. POTRAŽIVANJA (030 do 032)	029	0	0
1. Potraživanja od povezanih poduzetnika	030	0	0
2. Potraživanja po osnovi prodaje na kredit	031	0	0
3. Ostala potraživanja	032	0	0
V. ODGOĐENA POREZNA IMOVINA	033	0	0
C) KRATKOTRAJNA IMOVINA (035+043+050+058)	034	102.522.044	99.118.121
I. ZALIHE (036 do 042)	035	108.795	103.211
1. Sirovine i materijal	036	0	0
2. Proizvodnja u tijeku	037	0	0
3. Gotovi proizvodi	038	0	0
4. Trgovačka roba	039	108.795	103.211
5. Predujmovi za zalihe	040	0	0
6. Dugotrajna imovina namijenjena prodaji	041	0	0
7. Biološka imovina	042	0	0
II. POTRAŽIVANJA (044 do 049)	043	71.140.783	78.450.281
1. Potraživanja od povezanih poduzetnika	044	0	0
2. Potraživanja od kupaca	045	69.718.052	77.624.392
3. Potraživanja od sudjelujućih poduzetnika	046	0	0
4. Potraživanja od zaposlenika i članova poduzetnika	047	33.083	26.674
5. Potraživanja od države i drugih institucija	048	332.913	145.078
6. Ostala potraživanja	049	1.056.735	654.137
III. KRATKOTRAJNA FINACIJSKA IMOVINA (051 do 057)	050	10.854.434	10.762.619
1. Udjeli (dionice) kod povezanih poduzetnika	051	0	0
2. Dani zajmovi povezanim poduzetnicima	052	0	0
3. Sudjelujući interesi (udjeli)	053	0	0
4. Zajmovi dani poduzetnicima u kojima postoje sudjelujući interesi	054	0	0
5. Ulaganja u vrijednosne papire	055	0	0
6. Dani zajmovi, depoziti i slično	056	10.854.434	10.762.619
7. Ostala financijska imovina	057	0	0
IV. NOVAC U BANC I BLAGAJNI	058	20.418.032	9.802.010
D) PLAĆENI TROŠKOVI BUDUĆEG RAZDOBLJA I OBRAČUNATI PRIHODI	059	12.085.986	11.018.968
E) UKUPNO AKTIVA (001+002+034+059)	060	471.357.755	457.337.758
F) IZVANBILANČNI ZAPISI	061	328.151.090	330.221.517

PASIVA			
A) KAPITAL I REZERVE (063+064+065+071+072+075+078)	062	43.038.811	41.376.825
I. TEMELJNI (UPISANI) KAPITAL	063	635.568.080	635.568.080
II. KAPITALNE REZERVE	064	194.354.000	194.354.000
III. REZERVE IZ DOBITI (066+067-068+069+070)	065	32.903.264	24.677.448
1. Zakonske rezerve	066	0	0
2. Rezerve za vlastite dionice	067	0	0
3. Vlastite dionice i udjeli (odbitna stavka)	068	0	0
4. Statutarne rezerve	069	0	0
5. Ostale rezerve	070	32.903.264	24.677.448
IV. REVALORIZACIJSKE REZERVE	071	0	0
V. ZADRŽANA DOBIT ILI PRENESENI GUBITAK (073-074)	072	-832.462.707	-822.546.799
1. Zadržana dobit	073	0	0
2. Preneseni gubitak	074	832.462.707	822.546.799
VI. DOBIT ILI GUBITAK POSLOVNE GODINE (076-077)	075	12.676.174	9.324.096
1. Dobit poslovne godine	076	12.676.174	9.324.096
2. Gubitak poslovne godine	077	0	0
VII. MANJINSKI INTERES	078	0	0
B) REZERVIRANJA (080 do 082)	079	571.259	571.259
1. Rezerviranja za mirovine, otpremnine i slične obveze	080	571.259	571.259
2. Rezerviranja za porezne obveze	081	0	0
3. Druga rezerviranja	082	0	0
C) DUGOROČNE OBVEZE (084 do 092)	083	290.542.948	274.278.754
1. Obveze prema povezanim poduzetnicima	084	0	0
2. Obveze za zajmove, depozite i slično	085	0	0
3. Obveze prema bankama i drugim financijskim institucijama	086	209.302.545	198.873.486
4. Obveze za predujmove	087	0	0
5. Obveze prema dobavljačima	088	10.155.206	3.308.121
6. Obveze po vrijednosnim papirima	089	71.085.197	72.097.147
7. Obveze prema poduzetnicima u kojima postoje sudjelujući interesi	090	0	0
8. Ostale dugoročne obveze	091	0	0
9. Odgođena porezna obveza	092	0	0
D) KRATKOROČNE OBVEZE (094 do 105)	093	97.963.197	101.254.319
1. Obveze prema povezanim poduzetnicima	094	0	0
2. Obveze za zajmove, depozite i slično	095	0	0
3. Obveze prema bankama i drugim financijskim institucijama	096	433.585	7.876.246
4. Obveze za predujmove	097	0	0
5. Obveze prema dobavljačima	098	91.514.439	86.973.624
6. Obveze po vrijednosnim papirima	099	0	401.670
7. Obveze prema poduzetnicima u kojima postoje sudjelujući interesi	100	0	0
8. Obveze prema zaposlenicima	101	3.181.492	2.380.540
9. Obveze za poreze, doprinose i slična davanja	102	2.831.500	3.605.585
10. Obveze s osnovne udjela u rezultatu	103	0	0
11. Obveze po osnovi dugotrajne imovine namijenjene prodaji	104	0	0
12. Ostale kratkoročne obveze	105	2.181	16.654
E) ODGOĐENO PLAĆANJE TROŠKOVA I PRIHOD BUDUĆEGA RAZDOBLJA	106	39.241.540	39.856.601
F) UKUPNO – PASIVA (062+079+083+093+106)	107	471.357.755	457.337.758
G) IZVANBILANČNI ZAPISI	108	328.151.090	330.221.517
DODATAK BILANCI (popunjava poduzetnik koji sastavlja konsolidirani financijski izvještaj)			
A) KAPITAL I REZERVE			
1. Pripisano imateljima kapitala matice	109	43.038.811	41.376.825
2. Pripisano manjinskom interesu	110	0	0

Napomena 1.: Dodatak bilanci popunjavaju poduzetnici koji sastavljaju konsolidirane financijske izvještaje.

IZVJESTAJ O NOVČANOM TIJEKU - Indirektna metoda
u razdoblju 01.01.2016. do 30.09.2016.

Naziv pozicije	AOP oznaka	Prethodno razdoblje	Tekuće razdoblje
1	2	3	4
NOVČANI TIJEK OD POSLOVNIH AKTIVNOSTI			
1. Dobit prije poreza	001	1.340.427	9.324.096
2. Amortizacija	002	54.938.146	50.362.135
3. Povećanje kratkoročnih obveza	003		
4. Smanjenje kratkotrajnih potraživanja	004		
5. Smanjenje zaliha	005	1.295.503	5.584
6. Ostalo povećanje novčanog tijeka	006	9.348.012	1.991.934
I. Ukupno povećanje novčanog tijeka od poslovnih aktivnosti (001 do 006)	007	66.922.088	61.683.749
1. Smanjenje kratkoročnih obveza	008	11.489.504	4.553.207
2. Povećanje kratkotrajnih potraživanja	009	2.693.240	7.309.498
3. Povećanje zaliha	010		
4. Ostalo smanjenje novčanog tijeka	011		
II. Ukupno smanjenje novčanog tijeka od poslovnih aktivnosti (008 do 011)	012	14.182.744	11.862.705
A1) NETO POVEĆANJE NOVČANOG TIJEKA OD POSLOVNIH	013	52.739.344	49.821.044
A2) NETO SMANJENJE NOVČANOG TIJEKA OD POSLOVNIH	014	0	0
NOVČANI TIJEK OD INVESTICIJSKIH AKTIVNOSTI			
1. Novčani primici od prodaje dugotrajne materijalne i nematerijalne imovine	015		
2. Novčani primici od prodaje vlasničkih i dužničkih instrumenata	016	2.908.890	0
3. Novčani primici od kamata	017		
4. Novčani primici od dividendi	018		
5. Ostali novčani primici od investicijskih aktivnosti	019		
III. Ukupno novčani primici od investicijskih aktivnosti (015 do 019)	020	2.908.890	0
1. Novčani izdaci za kupnju dugotrajne materijalne i nematerijalne imovine	021	30.737.829	40.875.703
2. Novčani izdaci za stjecanje vlasničkih i dužničkih financijskih instrumenata	022		
3. Ostali novčani izdaci od investicijskih aktivnosti	023		
IV. Ukupno novčani izdaci od investicijskih aktivnosti (021 do 023)	024	30.737.829	40.875.703
B1) NETO POVEĆANJE NOVČANOG TIJEKA OD INVESTICIJSKIH	025	0	0
B2) NETO SMANJENJE NOVČANOG TIJEKA OD INVESTICIJSKIH	026	27.828.939	40.875.703
NOVČANI TIJEK OD FINACIJSKIH AKTIVNOSTI			
1. Novčani primici od izdavanja vlasničkih i dužničkih financijskih instrumenata	027	0	0
2. Novčani primici od glavnice kredita, zadužnica, pozajmica i drugih posudbi	028	0	0
3. Ostali primici od financijskih aktivnosti	029	1.146.886	246.254
V. Ukupno novčani primici od financijskih aktivnosti (027 do 029)	030	1.146.886	246.254
1. Novčani izdaci za otplatu glavnice kredita i obveznica	031	24.179.603	19.807.617
2. Novčani izdaci za isplatu dividendi	032	0	0
3. Novčani izdaci za financijski najam	033	0	0
4. Novčani izdaci za otkup vlastitih dionica	034	0	0
5. Ostali novčani izdaci od financijskih aktivnosti	035	0	0
VI. Ukupno novčani izdaci od financijskih aktivnosti (031 do 035)	036	24.179.603	19.807.617
C1) NETO POVEĆANJE NOVČANOG TIJEKA OD FINACIJSKIH	037	0	0
C2) NETO SMANJENJE NOVČANOG TIJEKA OD FINACIJSKIH	038	23.032.717	19.561.363
Ukupno povećanje novčanog tijeka (013 – 014 + 025 – 026 + 037 – 038)	039	1.877.688	0
Ukupno smanjenje novčanog tijeka (014 – 013 + 026 – 025 + 038 – 037)	040	0	10.616.022
Novac i novčani ekvivalenti na početku razdoblja	041	25.954.231	20.418.032
Povećanje novca i novčanih ekvivalenata	042	1.877.688	0
Smanjenje novca i novčanih ekvivalenata	043	0	10.616.022
Novac i novčani ekvivalenti na kraju razdoblja	044	27.831.919	9.802.010

IZVJESTAJ O PROMJENAMA KAPITALA
za razdoblje od **1.1.2016** do **30.9.2016**

Naziv pozicije	AOP oznaka	Prethodna godina	Tekuća godina
1	2	3	4
1. Upisani kapital	001	635.568.080	635.568.080
2. Kapitalne rezerve	002	194.354.000	194.354.000
3. Rezerve iz dobiti	003	32.903.264	24.677.448
4. Zadržana dobit ili preneseni gubitak	004	-833.730.687	-822.546.799
5. Dobit ili gubitak tekuće godine	005	1.276.953	9.324.096
6. Revalorizacija dugotrajne materijalne imovine	006		
7. Revalorizacija nematerijalne imovine	007		
8. Revalorizacija financijske imovine raspoložive za prodaju	008		
9. Ostala revalorizacija	009		
10. Ukupno kapital i rezerve (AOP 001 do 009)	010	30.371.611	41.376.825
11. Tečajne razlike s naslova neto ulaganja u inozemno poslovanje	011	0	0
12. Tekući i odgođeni porezi (dio)	012	0	0
13. Zaštita novčanog tijeka	013	0	0
14. Promjene računovodstvenih politika	014	0	0
15. Ispravak značajnih pogrešaka prethodnog razdoblja	015	0	0
16. Ostale promjene kapitala	016	0	0
17. Ukupno povećanje ili smanjenje kapitala (AOP 011 do 016)	017	0	0
17 a. Pripisano imateljima kapitala matice	018	30.371.611	41.376.825
17 b. Pripisano manjinskom interesu	019		

Stavke koje umanjuju kapital upisuju se s negativnim predznakom
Podaci pod AOP oznakama 001 do 009 upisuju se kao stanje na datum bilance